

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 160. Quid notandum sit circa sinem malum ex quo sieri potest confessio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

cata sic excuset, quasi non sint peccata, vel ut mortalia appareant dubia aut venialia. 16. *Parere parata*, ut pœnitens paratus sit obedire Confessario, tum in acceptanda pœnitentia, quam injunxerit, tum in exequendis remediis peccatorum, quæ suggesserit. Potest videri *Stoz* l. 1. p. 3. à n. 28., ubi hæc omnia fusè & ad praxin accommodatè explicat.

Q. 160. Quid notandum sit circa finem malum, 1167

ex quo fieri potest Confessio. R. §. 1. Si Confessio fiat ex fine mortaliter malo, invalidatur Sacramentum, quia tum deest verus dolor saltem de illo mortali, nec adest propositum cavendi omne mortale. Si autem fiat ex fine tantum venialiter malo, poterit quandoque invalidari Sacramentum, plerumque tamen manebit validum, uti habet communis cum *Lugo* d. 15. n. 226. *Arr.* d. 38. n. 47. *Dicast.* d. 8. n. 81. *Aversa* q. 10. f. 5. *Bosco* d. 7. f. 7. à n. 97. contra *Sylv.* & alios paucos, qui putant tum semper invalidari Sacramentum, sed jam ostendetur oppositum, nam

§. 2. Si fiat ex fine venialiter malo, v. g. vanæ gloriæ, hic actus imperans vanæ gloriæ potest se ita habere, ut efficaciter determinet ad actum imperatum essentialiter à se dependentem pro eodem instanti ponendum: & in hoc casu actus imperatus non habet propriam libertatem vel moralitatem distinctam à libertate vel moralitate actus imperantis, consequenter si intentio confitendi concepta ex fine vanæ gloriæ efficaciter imperaret dolorem de peccatis pro eodem instanti ponendum, hic dolor tantum haberet libertatem & moralitatem illius actus imperantis, qui est peccaminosus,

Tom. VI.

T t

ergo

ergo dolor ille non esset actus bonus, ergo nec supernaturalis, ergo nec sufficiens pro Sacramento Pœnitentiæ, ergo tale Sacramentum esset invalidum. Hoc tamen rarò continget, quia intentio confitendi rarò imperat dolorem pro eodem instanti, quo primò est illa intentio, pro sequente autem tempore, quamvis dolor postea sit effectus illius intentionis, tamen est effectus contingenter secutus, quia potuisset revocari illa intentio & actus doloris non poni.

1169 §. 3. Quamvis ita præcesserit aut etiam adhuc comiteretur actus vanæ gloriæ imperans Confessionem, tamen si dolor de aliis peccatis imperetur etiam ab alio actu honesto, v. g. ab intentione justificationis, dolor imperatus & ita contingenter sequens ad intentionem vanæ gloriæ poterit habere suam propriam libertatem & bonitatem intrinsecam, non enim procedet intrinsecè ex illo fine vanæ gloriæ, sed ex proprio suo motivo, v. g. turpitudinis peccati, ergo poterit esse intrinsecè honestus, supernaturalis & sufficiens ad valorem Sacramenti, cum peccatum illud veniale vanæ gloriæ non pugnet cum efficace dolore de aliis peccatis, nec cum gratia per Sacramentum causanda. Et dicendum est ita fieri, si v. g. adolescentes confiteantur, ut censeantur pii sodales, ut placeant suis Magistris &c. si enim hoc non dicatur, cogemur dicere omnes ejusmodi Confessiones esse mortaliter sacrilegas.

1170 *Obji. 1. S. Thom. 1. 2. q. 19. a. 7. ad 2. ait, voluntas non potest dici bona, si sit intentio mala causa volendi, sed in nostro casu intentio mala erit causa volendi dolorem, ergo dolor non poterit esse bonus &c. Tantùm vult volitionem, quæ pro*
fine

fine & motivo habet aliquid malum, non posse esse bonam, hinc statim subjungit, *qui enim vult dare eleemosynam propter inanem gloriam consequendam, vult id, quod de se est bonum, sub ratione mali*, hinc patet, quod non loquatur de casu nostro, nam, secundum dicta, volitio, quæ est dolor, non habet pro fine vel motivo vanam gloriam, sed pro fine habet justificationem & pro motivo turpitudinem peccati.

Obji. 2. Dolor ille habebit à motivo vanæ gloriæ, quod existat, ergo non erit honestus. *R.* n. conf. sicuti si Superior ex meo odio mihi imperet orationem, mea voluntas orandi habet à motivo odii, quod existat, sed non ideo est in se inhonesta.

Inst. 1. Actus ille imperans vanæ gloriæ habebit initium ex nobis, & dolor habebit initium ab actu illo imperante malo, ergo dolor habebit initium ex nobis, ergo non erit supernaturalis. *R.* n. secundam partem antecedit. sicuti enim si ideo, quia peccavi, velim elicere dolorem, dolor meus, quamvis præsupponat peccatum & occasione illius fiat, non ideo habet initium à peccato vel ex nobis, sed à gratiis actualibus partim illustrantibus intellectum, partim moventibus voluntatem ad dolorem ponendum, ita & hic, gratiæ autem illæ, quæ sunt initium doloris, causant actum honestum, quo imperatur dolor ex fine justificationis, & per accidens præcessit vel comitatur actus vitiosus ex motivo vanæ gloriæ, qui non obstat honestati intrinsicæ & supernaturalitati doloris.

Inst. 2. Actus intrinsecè bonus non potest imperari ex malo fine, sed dolor debet esse actus

intrinsecè bonus, ergo non potest imperari ex malo fine. *℞.* Actus intrinsecè bonus non potest imperari ex malo fine, qui sit essentialis, & intrinsecus actui imperato, c. si finis malus sit actui imperato accidentalis & extrinsecus, n. actus enim intrinsecè bonus per respectum ad suum finem intrinsecum & ad sua motiva honesta potest per accidens denominari extrinsecè malus ex fine actus imperantis, à quo dependet, non tamen procedit ex illius fine, neque in hunc illius finem tendit, sicuti oratio, quam Superior mihi imperat ex fine malo, est bona intrinsecè, sed denominatur extrinsecè mala ab imperio Superioris, ex cuius fine non procedit, sed ex alio sibi proprio & honesto, v. g. colendi Deum. Esse autem extrinsecè denominativè malum nihil aliud est, quàm esse malum in causa, sive procedere à causa mala, quod non obest bonitati ipsius intrinsecæ, sic enim causa Incarnationis de se bonæ fuit peccatum Adami.

1172 *Obji. 3.* Si actus malus possit imperare bonum, ergo actus bonus etiam poterit imperare malum. *℞. n. seq.* quia bonum est ex integra causa, malum ex quolibet defectu, uti ex *S. Dionys.* habet *S. Tho. 1. 2. q. 18. a. 4. ad 3. & q. 20. a. 2. O.* ergo hoc ipso quod actus aliquis imperet actum malum, habet finem & objectum malum, ergo est malus; ex hoc autem quod actus aliquis pro fine & objecto habeat actum bonum, non sequitur esse bonum, quia aliunde ex motivo vel circumstantia potest esse vitiosus, uti constat ex dictis.

Inst. 1. Si bonum sit ex integra causa; ergo hic dolor imperatus per actum, cuius motivum est

imperari ex
bonus non
sit essentialis,
i finis malus
extrinsecus, n.
espectum ad
motiva ho-
inari extrin-
s, à quo de-
us fine, ne-
cuti oratio,
ne malo, est
ur extrinsecè
ujus fine non
honesto, v.
insecè deno-
uam esse ma-
a mala, quod
e, sic enim
it peccatum

est vana gloria, non erit bonus, quia non erit
ex causa bona. R. Ergo hic dolor non erit bo-
nus in se & formaliter, n. non erit bonus extrin-
secè & denominativè in illa causa, quæ est inten-
tio vanæ gloriæ, c. seq. sed hoc non obest boni-
tati illius intrinsecæ, uti constat ex dictis.

Inst. 2. Elicere dolorem ex malo fine impe-
ratum est cooperari malæ intentioni imperan-
tis, ergo est peccatum. R. Est cooperari forma-
liter, siue intendendo eundem malum finem, n.
materialiter & non intendendo illum malum fi-
nem, sed alium honestum, nempe justificatio-
nem c. ant. & n. conf. nam ex dictis l. 2. à num.
250. certum est sæpè honestum esse materialiter
cooperari actioni malæ.

Obji. 4. Quando intentio finis est mala, ele-
ctio medii est etiam mala, ergo quando actus
imperans est malus, actus imperatus etiam est
malus. R. n. conf. electio medii est propter uti-
litatem medii ad finem, ergo intrinsecè intendit
illum ipsum finem malum, quem intendit in-
tentio, ergo si intentio finis sit mala, etiam ele-
ctio medii est mala: E contra actus imperatus
non necessariò intendit omnem finem, quem
intendit aliquis actus imperans, uti constat ex
dictis.

Inst. Finis intentionis hic est malus, nempe
vana gloria, sed dolor & Confessio sunt veluti
electio medii ad istum finem, cum per Confes-
sionem comparanda sit vana gloria, ergo. R. n.
min. nam idem actus imperans est intentio va-
næ gloriæ & electio doloris ac Confessionis
tanquam medii ad obtinendam vanam glo-
riam, hinc dolor & Confessio sunt tantum hoc,
quod eligitur in ordine ad vanam gloriam.

T t 3

ipsa

ipsa autem non sunt electio vanæ gloriæ, nec pro fine suo intrinseco habent vanam gloriam sed justificationem, & per accidens ac planè extrinsecum ipsis est, quòd ad alium finem referantur ab actu imperante malo.

1174

Obji. 5. Est mortalis irreverentia intendere Sacramentum ex fine quamvis venialiter tantum malo. *R. n. ass.* est enim improbable, inquit *Arr. num. 45.* hoc ipso peccari mortaliter, quòd aliqua actio sacra ordinetur ad finem malum, quamvis enim in hoc sit aliqua inordinatio, si tamen hic finis sit tantum venialiter malus, non potest refundi malitia nisi venialis, quia finis non potest, per se loquendo, dare electioni majorem malitiam, quàm in se habeat, hinc etiam communicare ex vana gloria non potest esse nisi veniale.

Haftenus dicta possunt videri fusissimè deducta apud *Lugo d. 15. s. 9. & 10.*

1175

Q. 161. Quid addendum sit circa fidelitatem & sinceritatem in Confessione observandam. R. seqq.
§. 1. Mentiri in Confessione est non tantum contra veracitatem, sed etiam contra religionem adeoque sacrilegium, quia est irreverentia contra Sacramentum vel ejus authorem, quæ potest esse gravis vel levis, uti habet communis cum *Suar. d. 22. s. 10. n. 3. & Ills. n. 61.* E contra mentiri in Confessionali quidem sed ante Confessionem vel post absolutionem non ideo est sacrilegium, quia hoc mendacium non afficit Sacramentum, *Gob. tr. 6. n. 545. Ills. n. 60.*

1176

§. 2. Qui mentitur circa materiam necessariam Confessionis, vel negando mortale, quod fecit, vel affirmando mortale, quod non fecit, peccat mortaliter, quia sic mentiens vel non